

Közel ötven helybéli asszonynak és lánynak nyújt munkalehetőséget Vanyarcon a Hazai Fésűsönő- és Szövőgyár, valamint a sziráki AFÉSZ közös kivarróüzeme. Az üzemben a gyár által szállított nyersszövet szövésű hibáit javítják. Havonta mintegy 2500 méter javított szövet kerül vissza a gyárba. A képen Hugyecz Mihályné és Matuch Pálné, a Tyereskova brigád tagjai munka közben.

Nézsai főszereplők

Ha nem jön közbe...

— MÁR MEGINT PROBLÉMA van a vízzel! — kesereg Menus András, a nézsai termelőszövetkezet főállattenyésztője. — Nézzétek már meg, mi lehet a baj! — fordul Korita Mihályhoz, a karbantartó részleg vezetőjéhez. Az meg biccent a fejével, persze, hogy első dolga lesz kivizsgálni az üzemzavart, hiszen ha nem tudják itatni rendszeren a jószágokat, nézhetik a tejet. Pedig néhány hónapja a zárszámadó és tervtárgyaló közgyűlésen, amikor a tejtermelés szóba került, felzúdult a tagság. Píronkodtak az alacsony hozam miatt, mindössze 2427 liter jutott egy tehénre, még a tervezettől is elmaradtak, nemhogy milliósi tejprémiumot kasziroztak volna be, mint nem is egy nőrádi gazdaságban. A tsz vezetői is érezték, hogy ez a terület, ahol a hathatósabb intézkedéseket már „tegnap” kellett volna megtenni. Holma Miklós, a tsz elnöke azzal zárta le a közgyűlést, hogy: szakvezetők és dolgozók vonják le a tanulságokat, hogy a tavalyi kudarc ne ismétlődessen meg.

Menus András — amikor szóba kerül a tejtermelés — még időzik az elmúlt évről. Csokorra való okot gyűjt össze, mi minden hátráltatta, gátolta igyekezetüket. Ott kezdődött, hogy az elmúlt év márciusában elfogyott a tömegtakarmány. Pedig terület volt bőven, csak hát itt is a hozamok. Nyáron meg — szegény embert az ág is húzza — a legelők égtek ki, öntözésre még álmukban sem gondolhatnak a hegyek között.

— Négy éve szereltük fel a korszerű Elfa—Impulsa tejvezeték fejberendezést. Gyakran meghibásodott, mi meg futkostunk hozzáértő szakember után, így naponta két-három hektó volt a tejmennyiség ingadozása.

— Nem gondoltuk rá, hogy kiképezzenek valakit? — Igen, valakit rá kellett volna állítani. Most már megoldódott a gond, beléptünk az Agrocoop termelési rendszerbe, a szolnokiak végzik a berendezés karbantartását.

AZ ÁLLOMÁNY MINŐSÉGEVEL sem lehettek elégedettek. A létszámfejlesztés éve 1975 volt, ekkor minden üszőt — válogatás nélkül — beállították a termelésbe, csak-hogy elérjük az ötszázas tehénállományt. Azóta selejtezgetnek. A nézsai szakosított telepre ugyan kiválogatták a jobban tejlő jószágokat, de ott is csak 2600 literes átlagot érték el. A problémákat tevéte a krónikus munkaerőhiány. Akadt rá példa, hogy egy gondozónak dupla mun-

kát kellett végezni, szinte ugyanannyi idő alatt. — Váltakoztunk sok mindenen azóta — mondja a főállattenyésztő. — Az istállóban megosztottuk a munkát, külön etetők és fejősök vannak. Így, ha valaki megöregszik, a helyettesítést könnyebben tudjuk megoldani. A dolgozók a tejtermelés után kapják a bérüket, s a takarmányozókat is ösztönöztük a jobb munkára. Tavaly gond volt a két ellés közötti hosszú idő. A bérszabályzatban erre is kitértünk, anyagilag tesszük érdekeltté a dolgozókat a csökkentésben...

A nézsaiak az idén 2600 literes egy tehénre jutó hozamot terveztek. A megyei átlag már az elmúlt évben megközelítette a háromezretet. — Nem alacsony a terv? — Egyszerre képtelenek vagyunk mindent pótolni. Reálisnak tartom, az első negyedév mutatói kedvezőek, ha nem jön közbe előre nem látott dolog, túlfejlesztjük, s meglesz az 1,8 millió forint tejprémium is — mondja Menus András.

A tanulságok lezárására utal az is, hogy jobban hasznosítják a cukorgyári melléktermékeket, az idén volt elegendő takarmány a hidegebb hónapokban is. Megrendelték az új fejőgépeket. Júniusra várják a 20 egységes Alfa—Laval B garnitúrát.

Betörték a tőkés piacra a tűzhelyekkel. Ez önmagában is bizonyítvány a minőségről. De vajon milyen erőfeszítések árán érik el a kívánt színvonalat a ZIM salgótarjáni gyárában? Ezt firtattuk a gyár szereldejében, ahol túlnyomórészt egészen fiatal betanított munkások dolgoznak.

— A körülbelül százötven-százhatvan dolgozónak, akik a két műszakban végzik munkájukat, a túlnyomórésze 25 év alatti — tudtuk meg Vanó Sándornétól, aki a szerelvény műhelybizottsági titkár. — Főként a brigádok feladata, hogy a fiatalokból lelkiismeretes munkásokat „faragjanak.” Legtöbbjüket sikerül jó dolgozóvá nevelni, de olyan is akad, akit nem.

Mint megtudtuk, utóbbiakat — bár átmenetileg rontják a minőséget meg a munkaszellemet — többé-kevésbé sikerül elszigetelni. Erre nagy szükség van, mert a tőkés-exportban a minőséggel szemben rendkívül szigorúak a követelmények.

— Egyértelműen nem lehet

— Az üszők hetven százalékát már Holstein-Friz fajtával keresztezett. Jelenleg 35 darab termel belőlük. A napi átlaguk 16—25 liter között ingadozik. Ha év végre, mint ahogy tervbe is vettük, meglesz a 80 F—1-es, nem akad hiba a tejtermelésben — magyarázza.

A dolgozók is nagyobb felelősséggel látják el a rájuk bízott feladatukat. Az új fajtát nem osztották szét a fejősök között, Kucsera Ferencnére bízták, aki tapasztalatait jól használja. A brigádmunkások keretében mindannyian vállalták az előirányzat túlteljesítését. Sok mindenen kell még módosítaniuk, tudják ezt a telep is. Ott van példának a tej költsége. Egy liter tejet tavaly 8 forint húsz fillérért termeltek.

— Ha a hozam emelkedik, már alább szoríthatjuk a ráfordításokat is — kommentálja a főállattenyésztő.

A NEZSAIAK AZ IDÉN a tejtermelés jövőjét alapozzák. Megrendelték a tervet a 160 férőhelyes szabad tartásos istállóhoz. Ha megérkezik, már kezdik is a kivitelezést. Egyelőre azonban a megváltó istállók falai között igyekeznek rendet teremteni, hogy a legközelebbi közgyűlésen ne ők, a tejtermelésért felelősek, legyenek a főszereplők.

Sz. Gy.

Zenére dolgoznak

Minőségjobbítók

kijelenteni, hogy a fiatalok munkája ront a minőségen — mondta Rádi László művezető, aki maga is fiatalember. — Sokkal inkább attól függ a színvonal, hogy milyen anyagokat, alkatrészeket kapunk. A fiataloknak legfőképpen az a sajátossága, hogy közvetlenebbül, érdesebben mondanak véleményét. Ez azonban nem baj.

A fiatalember arról is beszél, hogy régebben a legbajosabb műszakok voltak a szombat délutániak. Nehéz volt a fegyelmet, a munkatempót megtartani. Ez ellen kitalálták: magnót és hangszórókat hoznak be, s zenét hallgatnak munka közepette. „Sokkal könnyebben megy így a munka” — mondta Rádi László.

— Előfordulhat, hogy a nagy sietségben leverik a zománcot, de az az alapvető gond, hogy

A pártszervezetek irányításával

Dinamikusan fejlődik az export a balassagyarmati üzemekben

Interjú Zen'ai Csabával, a városi pártbizottság titkárával

Balassagyarmat üzei egyre fontosabb szerepet töltenek be a megye gazdasági, politikai és társadalmi életében. Így nem meglepő, hogy fejlődésük, további gyarapodásuk érdekében miként alakul termelésük, olyan termékeket gyártanak-e, amelyek megfelelnek a gyorsan változó követelményeknek, szívesen vásárolják-e bel- és külföldön egyaránt. A népgazdasági egyensúly javítása szempontjából pedig igen lényeges, hogy termelésük kisebb vagy nagyobb hányadát exportálják. E gondolatok jegyében arra kértük Zen'ai Csabát, a városi pártbizottság titkárát, hogy válaszoljon kérdéseinkre.

— Mi jellemzi a város exportáló üzeinek az irányú elképzeléseit?

— Az exporttermeléssel kapcsolatos konkrét feladatokat a városi pártbizottság cselekvési programjában évenként megfogalmazza. Egyébként a mostani öt éves tervben az előzőhöz viszonyítva a város öt exportáló üze az exporttermelésben 2,7-szeres növekedést irányzott elő. Ez azt jelenti, hogy a 9,4 milliárd forint termelési értékű 4,3 milliárd forintot képvisel az export, ami megközelítőleg 30—31 százalékát adja a megyében tervezett exporttermelésnek. Továbbá sem változik a vállalatok közötti részarány. A kábelgyár tevékenysége a meghatározó.

— Az export ilyen nagyarányú növekedésének megvannak-e a feltételei?

— Igen. A negyedik öt éves tervben végrehajtott műszaki fejlesztések eredményeként előnyösen alakult a termék szerkezet, új, korszerű technológiákat vezettek be. A megvalósított beruházások az exportáruvalapok további bővítését tették lehetővé. Ez a munka tovább folytatódik a mostani öt éves tervben. Ennek során nemcsak az exportálható áruk mennyisége nő, hanem gyors ütemben emelkedik a hatékonyság, javul a minőség, új gyártmányok kerülnek ki az üzemekből.

— Kérjük, ismertesse, mit valósítottak meg az exportáló gyárak az ez. évi terveikből?

— A mostani öt éves terv első két évében az üzemek termelésének 44 százalékát képezte az export, amelyből a tőkés export 53 százalékkal részesedik. A növekedés üteme 1976-ban 6,8, az elmúlt évben pedig 8,4 százalék volt. Erre az évre 14 százalékos növekedést irányoztak elő, melyből a szocialista 27,2, a tőkés export pedig 7,7 százalékot jelent. Az év első három hónapjában elmaradtak az időarányos teljesítéstől, a bázishoz képest a megyei 83,2 százalékos teljesítéssel szemben a város exportáló üzei csak 68,8 százalékot értek el. Az elmaradás 45,3 millió forintot jelent. Ezen belül a tőkés-

nek szánt termékek kiszállítása is kevesebb, mint amennyit korábban elképzeltek; mindössze 37,7 százalék, ami 21,6 millió forint bevételkiegészítést jelent az első negyedévben.

— Van-e elfogadható indok a lemaradás megmagyarázására?

— Vállalaton kívüli és belüli okokra vezethetők vissza az előbb említett jelenségek. A megváltozott világgazdasági körülmények jelentősen befolyásolják a gyárak ez irányú tevékenységét. Jórészt ennek tulajdonítható, hogy az erre az évre tervezett export 55,5 százalékát szerződtek le az első negyedév végéig. A tőkés export aránya még kedvezőtlenebb: 37,8 százalék. Kellően kell tehát az exporttermelésre, hogy a gyártott termékek elenyésző részére van hosszú távú szerződés. Ez nem vonatkozik a kábelgyárra, és a Budapesti Finomkötőtárgygyár balassagyarmati gyárára, ahol a szocialista országgal erre az évre 100 százalékban megkötötték a konkrét szerződéseket. Egyébként közvetlen üzleti kapcsolatban a külkereskedelmi vállalatokkal csak a Balassagyarmati Fémipari Vállalat és az Ipoly Bútorgyár áll. A többiek központjukon keresztül szerzik meg ismereteket az exportpiacokról, illetve negyedéves, féléves bontásban írják elő számukra az exporttermeléssel kapcsolatos feladatokat.

— Az elmaradás oka között szükséges megemlíteni az anyagihiányokból adódó kieséseket, a késedelmes szállításokat, az exportbővítő beruházások késői átadását. Ezek vállalati hibák, illetve kooperációs nehézségek.

— És van remény az elmaradás pótlására?

— Az áprilisi exporttermelés üteme a Balassagyarmati Fémipari Vállalatnál, a Budapesti Finomkötőtárgygyár balassagyarmati gyárában, a Kőbányai Porcelángyár balassagyarmati telepén meghaladta az első negyedévi ütemet. A Magyar Kábel Művek balassagyarmati gyára pedig az első negyedévi 10,7 millió forint tőkésexporttal szem-

— Igen. Sok függ attól, mennyire figyelnek oda.

— Egy brigádkollektíva mit tehet azért, hogy a fiatal tagjai jó munkát adjanak ki a kezük közül?

— Csak azt, hogy figyelmeztetjük őket, ha baj van velük. Legtöbbjükre hat; akad olyan is, akire nem nagyon. Az az igazság, nagyon fiatalok: 15—16 évesek is dolgoznak itt.

— Hívósi Zsolt betanított szerelő, 15 esztendő.

— Bosszantana téged, ha elrontanál egy alkatrészt a szeleiséged miatt?

— Igen. Ha leverődik a festék, ki kell cserélni, több a munka vele.

— Hátha nem vennék észre a meosok. Csak külföldön tudnák meg...?

— Az is bántana, mert akkor odakint szidnának bennünket. Nekem se esne jól, ha vennék egy tűzhelyet, amiről otthon derülne ki, hogy rossz, s nem tudnánk használni...

— molnár —

ben áprilisban 18,7 milliót termelt. Egyébként áprilisban a külföldre szállított 40,2 millió forint értékű áruból 24 milliót tett ki a dollár és 16,2 milliót a rubel elszámolású termékek értéke.

— A mindenáron való exportteljesítésre törekszenek-e a vállalatok?

— Nem. Előtérbe került az export gazdaságossága, a hatékonyság, a termékek versenyképessége, ezért a korábbinál nagyobb gondot fordítanak a termelési költségek csökkentésére, a selejt mérséklésére, a minőség javítására. A tett intézkedések kedvező hatása már tükröződik a dollárkitermelési mutatókban. A Balassagyarmati Fémipari Vállalatnál az export döntő többségét kitevő kábeldoboknál az 1975. évi 36 forint 35 fillérről 1976-ban 33 forint 20 fillérré, a bútorgyárban az 1976. évi 44 forint 19 fillérről 1977-ben 41 forint 82 fillérré, a kábelgyárban pedig — egész művekre vonatkozó adat — az 1976. évi 45 forint 65 fillérről 43 forint 54 fillérré csökkent az egy dollárra eső kitermelési mutató. Az elért eredmények további növelését szolgálják a bevezetésre kerülő új gyártmányok, a különböző gazdasági egységekben folyó rekonstrukciós munkálatok.

— Miként ítéli meg a városi pártbizottság a pártszervezetek ez irányú, eddigi tevékenységét?

— A városi pártbizottság cselekvési programjának megfelelően az exporttevékenység bővítésével egyidejűleg növekedett a pártszervezetek felelőssége, a munka szervezésében és ellenőrzésében. A pártszervezetek kezdeményezésében, érzékenyebben reagálnak a feladatokra, a gondokra. Munkatereikben rendszeresen szerepelnek azok a témák, amelyek az exporttevékenység komplex feladatának megvalósítását segítik. A szakszervezeti bizottságok és a KISZ-alapszervezetek pedig sajátos eszközeikkel járulnak hozzá a vállalati elképzelések realizálásához. Az alapszervezetek exportmunkát segítő tevékenysége igen differenciáltan jelentkezik. Egyes helyeken mozgósítják a párttagokat és negyedévenként regisztrálják az elért eredményeket, a bekövetkezett helyzetet. Másutt viszont rendszeresen figyelemmel kísérik a munkát, és a felmerülő problémákat konkrétan vizsgálják, majd a lehetőségekhez képest megteszik a szükséges intézkedéseket. Azokon a területeken, ahol akadnak a végrehajtás, ott pártmegbízatásaként adják a feladat megoldását. Ezenkívül olyan kapcsolatot teremtenek más pártszervezetekkel, amelyek előnyösen hozzájárulnak a végrehajtás tervszerű biztosításához.

— Mire irányítsák figyelmüket az alapszervezetek a jövőben?

— Az első negyedéves elmaradás megkívánja, hogy az alapszervezetek korábbi feladataikat ártékeljék és ennek megfelelően határozzák meg jelenlegi tennivalóikat. Mivel a vállalatok központjából olyan tájékoztatást kapunk, hogy a tőkés megrendelések zöme a második fél évre várható, ezért a kapacitások jó kihasználása érdekében a fél év végéig legfontosabb feladat a szocialista export teljesítése és a második fél évről előrehozott hazai megrendelések teljesítése. Ez jelenti a második negyedévi cselekvési programok központi gondolatát, feladatát — fejezte be a beszélgetést Zen'ai Csaba.

V. K.